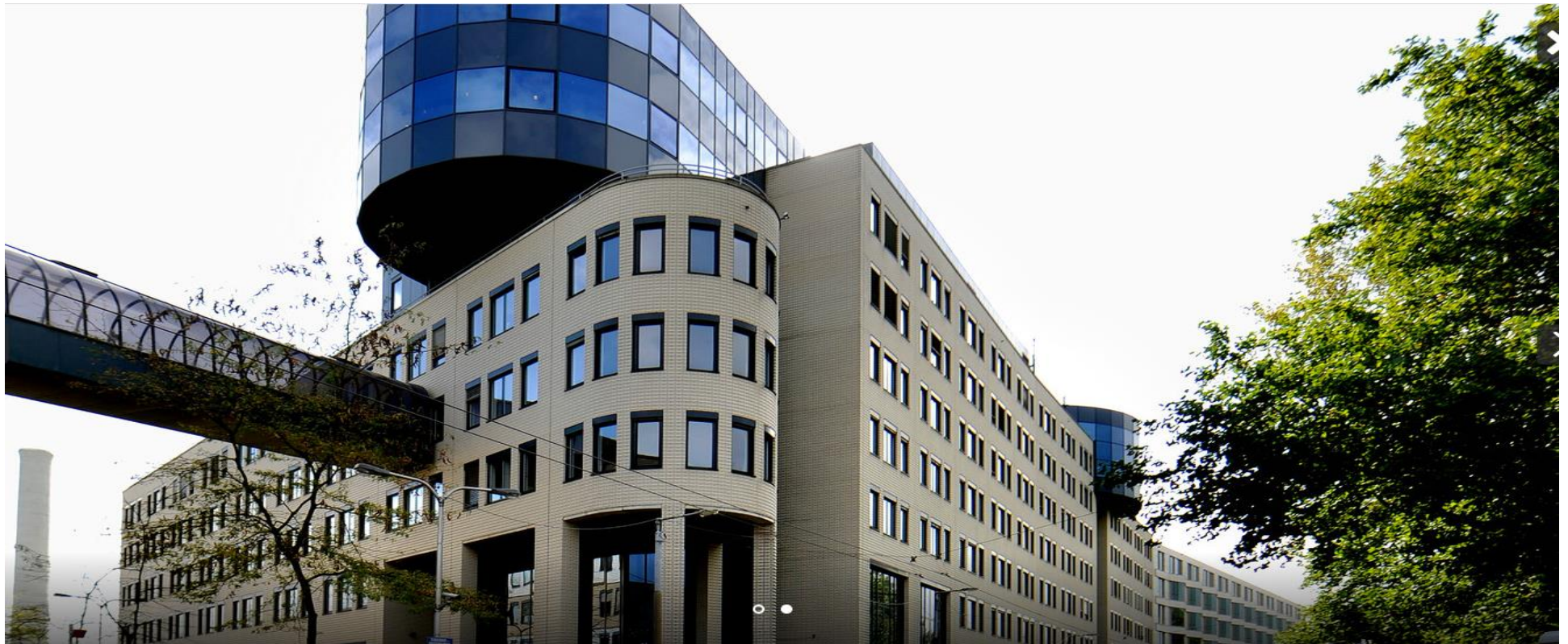

DE CONNECTIE

ACCOUNTANTSVERSLAG OVER HET BOEKJAAR 2019

INHOUDSOPGAVE

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE	3
2. MANAGEMENT SAMENVATTING	5
3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	7
4. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN	9
5. INKOOP EN AANBESTEDING	12
6. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT	14
7. INTERNE BEHEERSING	17
8. OVERIGE BEVINDINGEN	18

Bijlagen

A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen

B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

C: Overzicht met de belangrijkste afkortingen

1. UITGANGSPUNTEN VAN DE CONTROLE

1.1. Controleverklaring

De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. Eind november 2019 hebben wij de interimcontrole verricht, die gericht is op de interne beheersing binnen de voor ons relevante processen van De Connectie. De interimcontrole hebben wij afgesloten met een managementletter en een boardletter, die onlangs met het bestuur is besproken.

De controle in de afgelopen periode is gericht op de jaarrekening 2019 zelf. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in een controleverklaring bij de jaarrekening 2019 en een nadere toelichting via dit verslag van bevindingen. De controleverklaring kent een voorgeschreven format en zullen wij separaat toezenden.

1.2. Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2019 geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de controle hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

1.3. Onafhankelijkheid

- Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: ‘**Astrium**’) is onafhankelijk van De Connectie en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en De Connectie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.
- Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

1.4. Materialiteit

De materialiteit bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2019 is € 459.790. Deze materialiteit vloeit voort uit het door het Bestuur d.d. 21 november 2019 vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties	Toelichting	Bedrag
Fouten	1% van de totale lasten (incl. reserve dotaties)	€ 459.790 (2018: € 425.000)
Onzekerheden	3% van de totale lasten (incl. reserve dotaties)	€ 1.379.370 (2018: € 1.275.000)
Rapporteringstoleranties		
Fouten	30% van de goedkeuringstolerantie	€ 135.000
Onzekerheden		€ 135.000

1.5. WNT

De verantwoording op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in de jaarrekening hebben wij gecontroleerd met inachtneming van het specifiek daarvoor van toepassing zijnde controleprotocol, waarbij een afwijkende (lagere) materialiteit geldt.

2. MANAGEMENT SAMENVATTING

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Bestuurlijke aandachtspunten
<ul style="list-style-type: none"> • Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2019 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Ons oordeel omvat zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. • Het jaarverslag bevat de vereiste aspecten en is verenigbaar met de jaarrekening. • De in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling is aanvaardbaar. • Op basis van de uitgevoerde crediteurenanalyse blijkt een bedrag ad € 281.000 aan inkopen 2019 waarbij de Europese aanbestedingswetgeving niet is nageleefd. Het betreft een onrechtmatigheid (2018: €0) op één inkooptraject in 2019 inzake de aankoop van hardware. Wij hebben dit besproken en de organisatie heeft aangegeven dat zij van mening zijn dat deze besteding wel rechtmatig is, wij verwijzen voor een nadere toelichting naar pagina 12 van dit accountantsverslag. • Wij hebben geconstateerd dat in de jaarrekening 2018 de WNT verantwoording niet volledig is opgenomen. De organisatie heeft dit, in overeenstemming met de geldende regelgeving hersteld in de jaarrekening 2019. Er is geen sprake van overschrijdingen van het bezoldigingsmaximum voor 2018. • Het controleproces voor de jaarrekening 2019 is soepel verlopen, waarbij wij kunnen opmerken dat wij onze werkzaamheden in een goede en constructieve samenwerking hebben kunnen uitvoeren. Wel zijn extra uren besteed doordat men tijdens de controle nieuwe specificaties en toelichtingen verstreekte, waardoor onze controle plaatsvond op saldi die later nog gewijzigd werden. • Het bestuur van De Connectie is van mening dat een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten ondanks de uitbraak van het COVID-19 virus niet in het geding is. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de organisatie en de impact is toereikend toegelicht in zowel de risicoparagraaf van het jaarverslag als gebeurtenissen na balansdatum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het naleven van de Europese aanbestedingswetgeving en het eigen inkoopbeleid van uw organisaties vraagt blijvende aandacht. Het is van belang de kennis en ervaring vanuit de spend-analyse te verspreiden naar de medewerkers die de inkoop daadwerkelijk doen. Wij geven u in overweging ook de naleving van uw eigen inkoopbeleid te gaan monitoren. • Harmonisatie en standaardisatie van processen en systemen zijn een voorwaarde om kostenbesparingen te kunnen realiseren. In 2019 is oa een nieuw financieel pakket aangeschaft (operationeel vanaf 2020). Het harmoniseren en standaardiseren zal blijvende aandacht behoeven en daar is ook de medewerking van de betrokken gemeenten voor nodig tav het terugbrengen van diversiteit in beleid. • In 2020 zal een ISAE3402 onderzoek worden uitgevoerd tav de interne beheersing binnen de belangrijkste (administratieve) processen. In eerste instantie betreft dit een type 1 rapport (opzet en bestaan van beheersmaatregelen). Later zal een type 2 rapport volgen (werking van beheersmaatregelen). De goede werking van beheersmaatregelen is een belangrijke kwalificatie voor uw dienstverlening en is daarom van belang om te monitoren. • De wereldwijde uitbraak van het COVID-19 virus heeft op basis van de inschatting van het bestuur van De Connectie geen significante invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Wij kunnen ons vinden in de uitkomsten van de analyse door het bestuur. Wij vragen uw aandacht om de impact van passende maatregelen, die genomen zijn om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen, de komende maanden te blijven monitoren en waar nodig bij te sturen.

Financiële resultaten	Analyse Eigen Vermogen / Weerstandsbuffer
<p>Het jaarverslag van De Connectie geeft middels 3 programma's, de algemene dekkingsmiddelen incl. het transitiebudget inzicht in de belangrijkste oorzaken van de afwijkingen ten opzichte van de begroting. In 2019 is er sprake van een positief rekeningresultaat t.o.v. de laatste gewijzigde begroting van €1.507.000 (2018: €691.000). Voornamelijk veroorzaakt door €2.258.000 hogere lasten, €4.286.000 hogere baten en een € 464.000 lagere onttrekking uit reserves.</p> <p>Op totaalniveau wordt een incidentele bate gerealiseerd van € 1.222.000, hetgeen in par. 2.2.4 van de jaarrekening wordt toegelicht. Structureel liggen de lasten (€41,6 mio) meer in lijn met de baten (€41,9 mio).</p>	<p>De Connectie kent een eigen vermogen wat bestaat uit de bestemmingsreserves soc. plan (€464K) en veranderopgave (€394K), en een positief rekening resultaat (€1.507K).</p> <p>In de paragraaf weerstandsvermogen van de jaarrekening wordt uitgelegd dat het totaal van de ingeschatte risico's (€5,8 mio) de beschikbare weerstandscapaciteit (€1,8 mio) ruim overschrijdt. Daardoor zullen bij onverwachte tegenvallers een beroep op de betrokken gemeenten moeten worden gedaan. Dat moeten deze gemeente zich realiseren, maar is een directe consequentie van de afspraken binnen deze GR.</p>

3. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

3.1. Eindoordeel naar aanleiding van de jaarrekening controle

Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2019 van uw organisatie. Deze goedkeurende strekking betreft zowel de getrouwe weergave van vermogen en resultaat in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Op basis van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Op de geconstateerde - niet gecorrigeerde - controleverschillen komen wij afzonderlijk terug. Ze zijn gespecificeerd in bijlage A van dit verslag.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat, dat de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening en dat het jaarverslag geen materiële afwijkingen bevat voor zover wij dat vanuit onze controle kunnen beoordelen.

Wat betreft de WNT verantwoording hebben wij geen fouten of onzekerheden bij onze controlewerkzaamheden aangetroffen voor het boekjaar 2019. De geconstateerde tekortkoming in de toelichting op de jaarrekening 2018 is toereikend hersteld in de jaarrekening 2019 en heeft niet geleid tot onverschuldigde betalingen.

3.2. Vermogen en resultaat

De Connectie kent een eigen vermogen dat alleen bestaat uit twee bestemmingsreserves en het gerealiseerde jaarresultaat. Alle lasten worden in principe gedekt uit de bijdragen vanuit de betrokken gemeenten, volgens een vooraf afgesproken verdeling. Het gerealiseerde jaarresultaat bestaat voornamelijk uit de afwijkingen ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting. Deze dekking vanuit de gemeentelijke bijdragen geldt in principe voor ieder jaar dat de organisatie bestaat en daarom zijn de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening gebaseerd op continuïteit.

3.3. Voorzieningen en schattingen

Er is een voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's getroffen in de balans. Het betreft de voorziening voor een verlieslatende leaseovereenkomst. Aan de voorziening zal, in lijn met de resterende leasetermijnen, in 4 gelijke jaarlijkse termijnen worden onttrokken. Wij hebben bij de controle onderzocht of deze volledig is. De toereikendheid van voorzieningen is namelijk een belangrijk toetspunt in onze controle. Onze conclusie is dat de Connectie een betrouwbare inschatting heeft gemaakt van de totale resterende omvang van de verliezen in het kader van een verlieslatend contract. Wij kunnen concluderen dat de schatting zorgvuldig tot stand is gekomen en voldoende rekening wordt gehouden met bijkomende kosten en tijdwaarde van geld. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle van de voorzieningen en schattingen.

4. VOORZIENINGEN EN SCHATTINGEN

4.1. Voorzieningen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van De Connectie toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.

4.2. Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's

De voorziening bestaat uit een verlieslatende leaseovereenkomst. Aan de voorziening zal, in lijn met de resterende leasetermijnen, in 4 gelijke jaarlijkse termijnen worden onttrokken. De Connectie heeft de voorziening gevormd vanwege ontvreemding van hardware (laptops en toebehoren) welke via een operational lease constructie zijn verworven. Daarmee heeft de organisatie niet langer meer het gebruikersgenot van deze activa echter wel de leaseverplichtingen die nog gedurende een periode van 4 jaar doorlopen.

De dotatie van € 184.000 is bepaald op basis van zowel een inschatting van de resterende leasetermijnen voor deze hardware alsmede het verlies van de resterende boekwaarde voor de lessor dat gecompenseerd moet worden. De ontvreemding heeft plaatsgevonden in 2019 en hierdoor ontstaat pas in 2019 de voorziening. Op basis van de huidige contractuele bepalingen is sprake van een eenmalige dotatie van € 184.000 in 2019 en zal gedurende de resterende looptijd van de leaseovereenkomst dit bedrag naar rato vrijvallen tegen de werkelijke maandelijkse betalingen van de leasetermijnen. Hiermee voldoet de voorziening aan de bepalingen in artikel 44 van het BBV.

Er zijn door de Connectie geen andere redenen ontdekt waarvoor een voorziening dient te worden gevormd. Uit onze controle zijn ook geen overige signalen gebleken op basis waarvan moet worden geconcludeerd dat een voorziening noodzakelijk is.

Overall:

De door het bestuur gemaakte schattingen voor het bepalen van de voorziening wordt door ons toereikend geacht en verwerking heeft plaatsgevonden in overeenstemming met het BBV.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2019	2018	
Waardering van Materiële Vaste Activa inclusief afschrijvingen	Laag	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de afschrijvingstermijnen van de activa die bij de oprichting van De Connectie zijn overgenomen. Deze termijnen liggen voor het overgrote deel binnen de door het algemeen bestuur gestelde afschrijvingstermijnen. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa. Wel is de controle van de materiële vaste activa in de jaarrekening bewerkelijk geweest, omdat de oorspronkelijke aanschafwaarde van de activa (bij de gemeente) niet in de activa-administratie zijn opgenomen. Wij vragen De Connectie de activa-staat in komend jaar dusdanig aan te leveren dat de toetsing van de rekenkundige juistheid van de afschrijvingen eenvoudiger valt te controleren.
Waardering debiteuren	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. De inschatting van het management is dat er per balansdatum geen voorziening benodigd is. Wij kunnen ons hier, mede op basis van de uitkomst van onze werkzaamheden, vinden.
Voorzieningen	Laag	●	N.v.t.	Wij verwijzen naar de toelichting op de voorzieningen. De inschatting is gemaakt op basis van contractuele bepalingen en resterende boekwaarde bij een gebruikelijke afschrijvingsduur. Daarmee is de voorziening slechts in beperkte mate gevoelig voor subjectiviteit.

5. INKOOP EN AANBESTEDING

5.1. Naleving Europese Aanbestedingsrichtlijnen

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door het bestuur, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse (spend-analyse) gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende boekjaar 2019 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen: De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd en heeft de hieronder genoemde afwijkingen geconstateerd. Wij merken de aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wij adviseren hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde gedragsverandering bij degenen die inkopen gestimuleerd worden. Het is van belang dat uw inkopers voldoende kennis en ervaring krijgen met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van hun inkopen. Wij geven u in overweging om in de spend-analyse naast de EU aanbestedingsregels ook de naleving van uw eigen inkoopbeleid te monitoren.

In de aangeleverde dossiers hebben wij regelmatig geen onderbouwing van de inkoopstrategie aangetroffen. Deze onderbouwing is waardevol om de juiste aanbestedingsprocedure te bepalen en dient tevens als onderbouwing voor in het inkoopdossier, zodat de overwegingen die gemaakt zijn bij het kiezen van de soort aanbestedingsprocedure ook achteraf nog te volgen zijn.

Het contractbeheer is voor verbetering vatbaar. Centraal is er geen volledig inzicht in contracten, looptijden en contractafspraken.

5.2. Uit de spend-analyse volgen de volgende bevindingen:

Voor één contract is geconstateerd dat de Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd. Het betreft de aanschaf van hardware bij een andere organisatie dan de oorspronkelijke gegunde partij. In het contract met de gegunde partij is een bepaling opgenomen dat bij een minimum kortingspercentage van 5% mag worden afgeweken van het contract, echter is de totale besteding bij de andere organisatie dan de oorspronkelijk gegunde partij hoger dan de drempel van € 221.000. Derhalve had deze afwijkende besteding Europees aanbesteed moeten worden en is de enkelvoudige bepaling in het contract geen uitzonderingsgrondslag. Er zijn ook contracten die in 2016 niet Europees zijn aanbesteed en tot in 2019 zijn doorgelopen. Daarnaast is door uw organisatie een inschatting gemaakt van de kosten van (doorlopende) contracten voor het boekjaar 2020 en kan worden geconcludeerd dat in de loop van 2019 toereikende maatregelen zijn getroffen die verdere onrechtmatige besteding bij deze leverancier voorkomen. Overeenkomstig de kadernota rechtmatigheid 2019 zijn ook deze ingeschatte kosten meegenomen in ons rechtmatigheidsoordeel. De totale onrechtmatigheid komt uit op een bedrag van € 281.000 en kan als volgt gespecificeerd worden.

Boekjaar	Bedrag ten onrechte niet Europees aanbesteed
2019	€ 281.000
2020 (inschatting)	€ nihil
Totaal	€ 281.000

Wij hebben dit bedrag meegenomen als rechtmatigheidsfout. Wij hebben de uitkomsten van onze analyse besproken met de organisatie en deze neemt een afwijkend standpunt in ten aanzien van de rechtmatigheid van deze besteding. De organisatie stelt dat de reële inkoopbehoefte in een eerdere Europese aanbesteding keurig is aanbesteed (met een andere organisatie als eerst gegunde partij) waarmee wordt voldaan aan de kern van het mededingingsrecht.

In de jaarrekening controle hebben we conform het normenkader ook zelf werkzaamheden uitgevoerd voor de naleving van de Europese Aanbestedingsplicht. Tijdens de controle bleek dat voor genoemde leverancier uitgaven niet overeenkomstig de Europese richtlijnen zijn aanbesteed. Voor het boekjaar 2019 is een bedrag van € 281.000 ten onrechte niet Europees aanbesteed. Dit bedrag aan aanvullende onrechtmatigheden hebben wij ook meegewogen in ons accountantsoordeel voor de rechtmatigheid ten behoeve van het boekjaar 2019.

Wij hebben bij onze controle beoordeeld in hoeverre de organisatie risico loopt bij de aanbesteding van inhuur van extern personeel op basis van de aanbestedingswet, die sinds 1 juli 2016 ingrijpend is gewijzigd ten aanzien van (onder andere) inhuur van personeel. Organisaties moeten vanaf 1 juli 2016 het volledige regime van de aanbestedingswet toepassen bij het gunnen van contracten vanwege inhuur van extern personeel.

De situatie in uw organisatie als volgt:

Diverse opdrachten ten aanzien van inhuur van personeel zijn of op basis van een Europese aanbesteding bij één partij ondergebracht of via onderhandse aanbestedingsprocedures gegund, wat toegestaan is omdat de individuele inhuurcontracten beneden de aanbestedingsdrempel zijn en in de overgangsregeling vallen van het oude 2B- regime. De organisatie heeft in 2020 belangrijke stappen hierin gezet door gebruik te maken van een inhuurdesk. De organisatie aan wie deze opdracht is gegund, is Europees aanbesteed en deze partij is verantwoordelijk voor werving en selectie van inhuur van personeel. Daarmee wordt enerzijds het netwerk van beschikbare kandidaten aanzienlijk uitgebreid, waardoor kwalitatief betere kandidaten kunnen worden geselecteerd en anderzijds wordt het risico op overschrijding van aanbestedingsdrempels sterk gereduceerd.

6. ANALYSE VERMOGEN EN RESULTAAT

6.1. Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De organisatie mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Bovengenoemde BBV eis is van toepassing bij De Connectie omdat u - zoals eerder beschreven – ook een eigen vermogen kent. Voor het positieve resultaat over 2019 wordt een voorstel gedaan om dit te doteren aan bestemmingsreserves. Het besluit over deze dotatie vindt plaats in de bestuursvergadering van 7 april 2020. Vooralsnog is het resultaat als een afzonderlijke post in het Eigen Vermogen gepresenteerd in de jaarrekening.

Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het bij uw organisatie van belang dat u inzicht heeft in de afwijkingen ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting. Dit inzicht wordt in uw jaarrekening geboden in paragraaf 2.2.2. waarin de afwijkingen op programma niveau worden toegelicht. Op een aantal grote afwijkingen gaan wij hieronder in.

Onderscheid moet worden gemaakt in lasten voor eigen personeel en inhuur personeel.

De personele lasten voor het eigen personeel liggen € 3,4 mio onder de begroting (voordelige programma's 2.576K, -240K, 458K, -48K, 732K en -115K)

De personele lasten voor het ingehuurde personeel liggen € 5,4 mio boven de begroting (nadelige programma's, -2.539K, -2.025K, -315K, 26K, -461K en -129K).

De bijdragen van gemeenten liggen € 3,5 mio boven begroting (hogere baten). Dit wordt o.a. veroorzaakt door een extra bijdrage van de gemeente voor de hogere huisvestingslasten van circa 1,3 mio voor de werkplaatsen die de Connectie van Arnhem huurt. Daarnaast is 1,3 mio meer bijgedragen vanwege maat- en meerwerk.

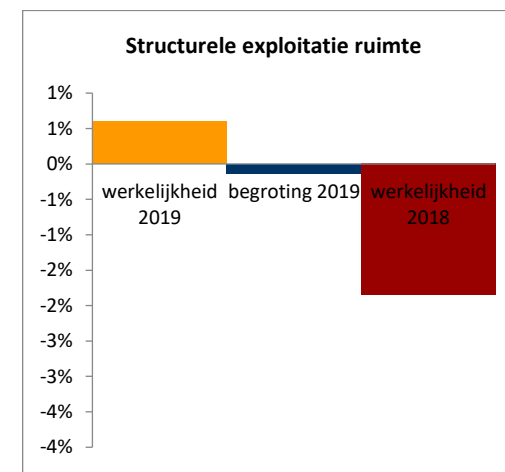
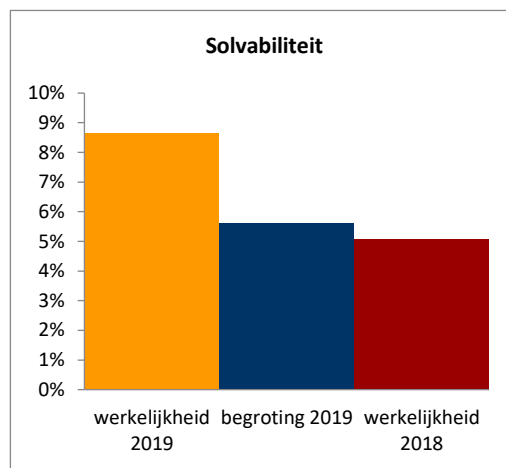
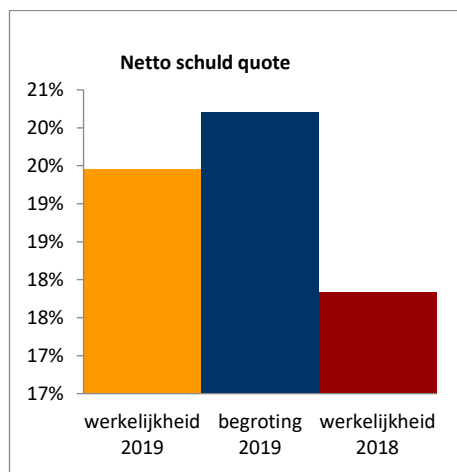
De overschrijding op inhuur personeel en onderschrijding op salarissen zijn met elkaar verbonden. Binnen alle programma's liggen de personeelslasten lager dan begroot. Dat heeft te maken met het niet kunnen invullen van vacatures en leidt ook tot meer dan begrote kosten op de inhuur van personeel. De krapte op de arbeidsmarkt lijkt de belangrijkste oorzaak hiervoor. Gezien het belang van een adequate personeelsbezetting lijkt een nadere analyse van de oorzaak van het niet kunnen invullen van vacatures en het personeelsverloop een aandachtspunt.

Ten opzichte van de investeringsbegroting is de realisatie in 2019 vertraagd. De begrote investeringen bedroeg € 9,1 mio de gerealiseerde investeringen bedroegen € 5,4 mio. Enerzijds zijn sommige projecten later opgestart dan gepland, anderzijds zijn sommige investeringen via licenties verlopen die de komende jaren jaarlijks in rekening worden gebracht.

Voor een verdere beoordeling van de financiële positie geven de voorgeschreven kengetallen meer inzicht. Deze kengetallen worden in uw jaarrekening verantwoord in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

6.2. Analyse van de financiële positie

Met betrekking tot de financiële positie zijn een aantal kengetallen te benoemen, die wij hieronder hebben weergegeven (in vergelijking met de begroting 2019):

Op basis van deze kengetallen zien wij de volgende ontwikkelingen in de financiële positie van uw organisatie:

De netto schuld quote, bepaald door de langlopende schulden te delen door de totale baten, laat een licht stijgende trend zien. De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de gehanteerde maximale norm van 130% van de VNG. De omvang is laag, en geeft geen signaal voor een verhoogd risico.

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier laag op gezien de beperkte omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, conform G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen

De structurele exploitatie ruimte helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Dit is bij De Connectie in 2019 het geval, hetzij voor een zeer gering percentage. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt.

6.3. Weerstandsvermogen

Omdat De Connectie in principe een eigen vermogen cq. reserves kent, is er ook sprake van een weerstandsvermogen. Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de organisatie dienen de risico's zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's financieel tekstueel weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen.

Aangezien De Connectie alleen specifieke bestemmingsreserves kent, betekent dit dat betrokken gemeenten de lasten van De Connectie moeten dragen voor eventuele andere tegenvallers. Eventuele financiële risico's die zich openbaren moeten worden gedragen door de betrokken gemeenten. Hoe groot de mogelijke risico's (financieel) zijn, is vermeld cq. berekend in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor 2018 bedroeg de risicoscore €5.476.000. Voor 2019 bedraagt de risicoscore € 4.988.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is beperkt tot € 1.862.000, dat grotendeels bestaat uit het positieve jaarrekening resultaat 2019 van € 1.507.000.

6.4. Conclusie financiële positie

De van toepassing zijnde kengetallen en de inschatting van eventuele risico's geven een signaal voor een verhoogde risico omdat De Connectie zelf geen algemene reserves en nauwelijks weerstandsvermogen kent. Door gebrek aan eigen reserves dient De Connectie volledig te steunen op de bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.

7. INTERNE BEHEERSING

7.1. Samenvatting bevindingen managementletter 2019

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij eind november 2019 een interimcontrole uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de organisatie met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in managementletter ten behoeve van het Bestuur. De samenvatting en conclusie uit de managementletter 2019 is als volgt:

Conclusie

Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles in de lijn, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van De Connectie voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken bij de organisatie en hebben voldoende kennis van het taakveld waarin zij werkzaam zijn. Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlewerkzaamheden zijn ingebouwd, zijn toereikende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden.

Daarnaast concluderen wij dat uw organisatie werkt om de interne beheersing verder te optimaliseren. Dit blijkt uit de inspanningen en voorbereidingen die de Connectie heeft uitgevoerd ten behoeve van de ISAE3402 rapportage die in 2020 voor de eerste keer wordt uitgebracht.

De managementletter 2019 is met meerdere gremia besproken. De gerapporteerde onderwerpen in de managementletter 2019 moeten voortvarend worden opgepakt en in onderling overleg afgewikkeld. De onderwerpen met betrekking tot procesverbeteringen hebben wij een prioriteitsstelling meegegeven. Wij adviseren de organisatie deze onderwerpen gedurende de uitvoering te monitoren en de voortgang te bewaken. Tijdens de interimcontrole 2020 zullen wij de opvolging van onze adviezen beoordelen en hierover rapporteren in onze managementletter. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de definitief uitgebrachte management letter en boardletter.

8. OVERIGE BEVINDINGEN

8.1. Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2019 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt.

De organisatie heeft de jaarrekening conform de BBV opgemaakt.

8.2. Bevestiging van het Bestuur

Wij hebben van het Bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

8.3. Bevestiging van het Bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het Bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het Bestuur van uw organisatie de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

8.4. Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 194.000 niet te boven gaan.

Wij constateerden dat de WNT verantwoording van vorig jaar (2018) een aantal tekortkomingen kende. Dat betrof de volgende zaken:

- De bestuurders waren niet opgenomen in de jaarrekening 2018
- Ook al zijn de bestuurders onbezoldigd, dienen ze wel als WNT – topfunctionaris beschouwd te worden en derhalve vermeld te worden.

Conform de WNT regels hebben wij geadviseerd dit jaar wel de bestuurders als topfunctionarissen te verantwoorden, alsmede over 2018 dit te herstellen. De organisatie heeft hier invulling aan gegeven en het ontbreken van deze bestuurders in de jaarrekening voorgaand jaar toegelicht.

Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2019 voor de topfunctionarissen geen sprake is van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.

8.5. Fraude als onderdeel van de accountantscontrole

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van De Connectie. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. In 2019 is geconstateerd dat sprake is geweest van vervreemding van hardware (laptops en toebehoren) door een extern ingehuurd kracht. Het management heeft direct actie ondernomen, zowel in het kader van onderzoek naar de schade en aangifte bij de politie, alsmede direct preventieve maatregelen getroffen om dit in de toekomst te voorkomen. De Connectie heeft de omvang van de schade, rekening houdend met een mogelijke verhaalbaarheid op de dader of de organisatie die deze medewerker heeft gedetacheerd, bepaald en hiervoor een toereikende voorziening getroffen. De lasten die hiermee samenhangen zijn als incidentele last geclassificeerd.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er, naast bovengenoemd fraudegeval, geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Conclusie: Wij hebben tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 geen aanwijzingen verkregen dat er, met uitzondering van de ontvreemde hardware, sprake is geweest van fraude.

8.6. Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient het bestuur zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het dagelijks bestuur belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het algemeen bestuur, zodat de zij hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel.

Daarnaast moet de accountant kostenoverschrijdingen – waarvan het bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat deze nog geautoriseerd dienen te worden – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Hiervan is geen sprake in de jaarrekening 2019 van De Connectie.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma (indien van toepassing in relatie met de batenoverschrijding). De Connectie kent 3 programma's waarvoor geen overschrijding van de begrote lasten van toepassing is. Conclusie: de begrotingsrechtmatigheid is door ons vastgesteld.

8.7. Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ nihil	€ nihil
Niet naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijnen	€ 281.000	n.v.t.
Begrotingsonrechtmatigheid	€ nihil	€ nihil
Totaal fouten	€ 281.000	€ nihil

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Overige onzekerheden	€ nihil	€ nihil
Totaal onzekerheden	€ nihil	€ nihil

Wij hebben van het Bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het bestuur bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

De totale omvang van de fouten die als onrechtmatig worden geassocieerd, is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves (€ 459.790) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze goedkeurende controleverklaring.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

<p>Bevestiging onafhankelijkheid In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het bestuur.</p> <p>Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van De Connectie in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.</p> <p>Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:</p> <ul style="list-style-type: none">• Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.• Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.• Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.• Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.• De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.	<ul style="list-style-type: none">• Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.• Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen. <p>De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.</p> <p>Interne rotatie Een te grote mate van vertrouwelijkheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.</p> <p>Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.</p> <p>Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de organisatie Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de organisatie die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.</p>
---	---

Bijlage C – Overzicht met de belangrijkste afkortingen

EMITA	Executive master of IT-auditing
RA	Registeraccountant
RE	Register EDP-auditor
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
PGB	Persoonsgebonden budget
SVB	Sociale Verzekeringsbank
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
AO/IB	Administratieve organisatie en interne beheersing
VPB	Vennootschapsbelasting
WNT	Wet Normering Topinkomens
SiSa	Single information Single Audit
BW	Burgerlijk Wetboek